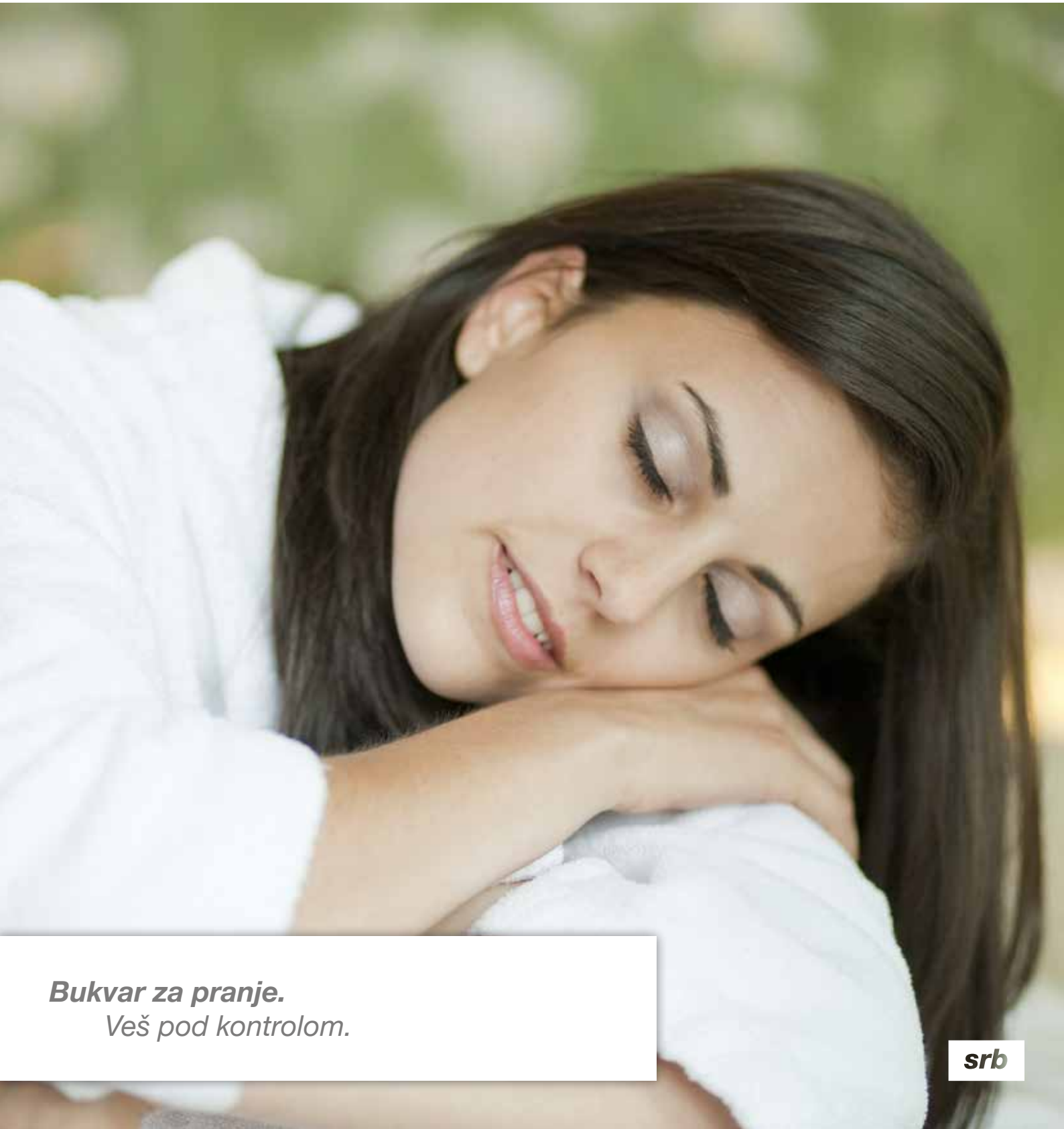

Innovative Hygiene.

Bukvar za pranje.
Veš pod kontrolom.

srb

PREDGOVOR	3
OČUVANJE VREDNOSTI I SAVETI ZA UŠTEDU	4
green efficiency	5
Održivost kod <i>HAGLEITNER</i>	
CIKLUS PRANJA	6
3 koraka do čistog veša	
Pretpranje	
Glavno pranje	
Ispiranje	
POZNAVANJE DETERDŽENATA– Zašto postoje toliko različitih vrsta deterdženata?	8
Univerzalni deterdžent	
Deterdžent za šareni veš	
Deterdžent za osetljive tkanine/vunu	
Specijalni deterdženti	
POZNAVANJE DETERDŽENATA – Sadržaji i njihova funkcija	10
Tenzidi, aktivne supstance za pranje	
Alkalne baze	
Enzimi	
Omekšivači vode	
Izbeljivači	
Sredstva za optičku belinu veša	
Sredstva za optičku belinu veša	
TOK PRANJA VEŠA	12
Na šta treba obratiti pažnju?	
Ispravno sortiranje	
Ispravan predtretman/priprema	
Ispravno punjenje mašine	
Ispravno doziranje	
Ispravno pranje	
Poslovi u vezi održavanja	
FLEKE – saveti i trikovi.....	16
Uopšteno	
Na šta treba obratiti pažnju kod uklanjanja fleka	
Koje vrste fleka postoje i šta treba uraditi?	
Poznate/vidljive fleke	
Pravilno postupanje kod fleka nepoznatog/mešanog porekla	
Pregled čestih fleka	
OZNAKE ZA ODRŽAVANJE TEKSTILA	22
Znak kvaliteta i simboli za vlakna	

HAGLEITNER –

Vaš kompetentni partner za sva pitanja vezanih za veš.

Kao specijalista iz oblasti higijene veša **HAGLEITNER** pruža svakom svom kupcu optimalno rešenje - bilo da se radi o malom pansionu sa doručakom, domovima za stara i nepokretna lica ili o velikom Hotelu. Uz pomoć obučениh savetodavaca za higijenu, vrhunsko obučениh tehničara, specijalista za veš i vrhunski usklađenih hemikalija prljavština nema šanse da opstane.

HAGLEITNER sve svoje hemijsko-tehničke proizvode za higijenu veša razvija samostalno. Nezavisno od toga da li se doziranje obavlja ručno ili automatski, nega i čistoća su, uz optimalnu vrednost za novac, uvek na prvom mestu.

Uz pomoć havon **MANUAL** sistema – kompetentom konceptu za veš od **HAGLEITNER**-a za mala i srednja preduzeća - rešava se uspešno svaki problem primenom znanja koja posedujemo. On se sastoji od odličnog praškastog deterdženta, super tečnostima i speci-

jalnim dodatnim komponentama kojima se skidaju i najtvrdokornije fleke.

havon **PROFESSIONAL** je naziv za profesionalni sistem za tačno doziranje za velike sisteme. On sadrži 8 komponenti za pranje koje se kombinuju po potrebi. Automatska stanica za doziranje predstavlja veliku prednost jer se u zavisnosti od veša i stepena zaprljanosti Komponente optimalno kombinuju jedna sa drugom. TO je rešenje po meri!

Na sledećim stranama pružićemo Vam priliku da se upoznate sa našim dugogodišnjim stečenim znanjem i iskustvom. Ukoliko na neko Vaše pitanje ne dobijete odgovor na raspolaganju Vam je Vaš savetnik za higijenu ili tehničar koji će Vam biti rado na raspolaganju, a koji će Vas savetovati i pružiti Vam svu potrebnu pomoć u rešavanju Vaših potreba. Biće nam drago da Vas ubedimo u naš kvalitet!

Hans Georg Hagleitner
Direktor

OČUVANJE VREDNOSTI

saveti za uštedu.

Odabir odgovarajućeg programa je osnova za uspeh u pranju!

Svi proizvodi za Veš se kod Hagleitnera razvijaju i stalno proveravaju U internoj laboratoriji. Pri tom se posebno obraća pažnja – pored optimalnog odnosa cene i kvaliteta – na način pranja koji čuva Vaš veš. To se na kraju svakako isplati. Jer troškovi za nabavku novog veša su tri puta veći od troškova za deterdžente. Pa prema tome, ako veš duže očuva svoj izgled novac ostaje spreman za druge vrste investicije.

Odlučujuće za dugotrajnost je i odgovarajuće doziranje deterdženta, ispravno punjenje mašine i dobar kvalitet same mašine za pranje veša.

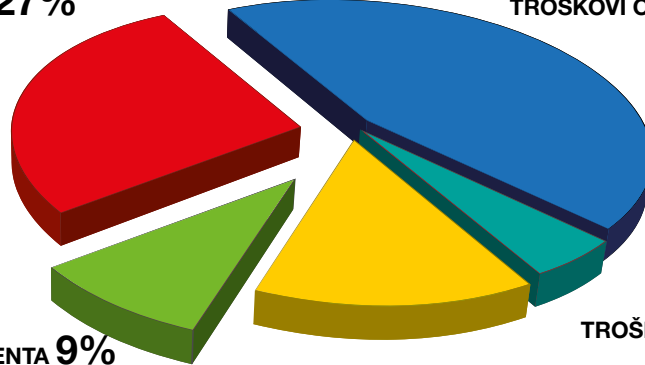
Kod malo zaprljanog veša (posteljina koja se svakodnevno menja, čisti stolnjaci itd.) sva površinska zaprljanja se uspešno uklanjaju sa tkanine već na 40°C, čuvajući pri tom vlakna tkanine.

Ako se na primer jako zaprljan veš pere programom za malo zaprljan veš često se dešava da se fleke ne uklone u potpunosti, već nasuprot: Dubinski prodiru u veš, pa ih je onda skoro nemoguće ukloniti - ili je to moguće samo uz prekomernu upotrebu HEMIJE i vremena.

Za dezinfekciju veša u ponudi imamo hemotermičke rastvore za primenu već na 60°C.

TROŠKOVI NABAVKE **27%**

TROŠKOVI OSOBLJA **45%**

Jer troškovi za nabavku novog veša su tri puta veći od troškova za deterdžente

TROŠKOVI DETERDŽENTA **9%**

TROŠKOVI ODRŽAVANJA **5%**

green efficiency

Održivost kod **HAGLEITNER**.

Održivost u današnjici predstavlja globalni izazov. **HAGLEITNER** je svestan svoje odgovornosti.

Kod green efficiency koncepta se svesno ne koriste supstance štetne po zdravlje i prirodu. Zbog toga su svi naši hapon PROFESSIONAL proizvodi naravno ne sadrže NTA, EDTA i fosfate. Objedinjavanje efikasne higijene veša i ekološke odgovornosti – u tome je inovacija green efficiency koncepta – kako bi se dobio

čist veš i čista životna sredina.

Jer je dobar osećaj znati da prijatni mek i čist bademantil, koji nudite Vašim gostima, nije došao u kontakt sa sirovinama za koje se veruje da izazivaju rak.

Kod green efficiency koncepta se svesno ne koriste supstance štetne po zdravlje i prirodu.

Time veš dobija konačni oblik a kod frotira se fiksiraju petlje. Jednostavno pre prve upotrebe potrebno je da se veš opere programom koji ne gužva veš na 40°C. Pazite pri tome na sledeće: na količinu punjenje bubnja: Bubaň ne sme da se puni više od pola kod naknadnog brzog pranja.

CIKLUS PRANJA

3 koraka do čistog veša.

Pretpranje.

Zaprljanja osetljiva na temperaturu se rastvaraju. Uklanjaju se gruba zaprljanja.

Pretpranje se preporučuje kod jako zaprljanog veša. Ono služi da se bar omekšaju gruba zaprljanja osetljiva na temperaturu kako bi se lakše oprala u glavnom programu.

Pre svega potrebno je koristiti pretpranje kod veša koji je zaprljan krvlju ili fekalijama. Ako bi se ove vrste nečistoća direktno prale glavnim pranjem pri 60 °C ili više °C ove visoke temperature bi dovele do hemijskih izmena fleka. Pri tome bi se one „zapekle“ i ne bi mogle više da se uklone.

Veš zaprljan krvlju ili fekalijama potrebno je obavezno prati sa pretpranjem. U suprotnom postoji opasnost da fleke zapeknu.

Pretpranje može da se obavi samo sa vodom - pri tome veš natapa u vodi i uklanjaju se grube čestice nečistoća, a moguće koristiti i uobičajeni deterdžent za pranje. Na taj način se pretežno aktiviraju enzimi koji su osetljivi na temperaturu i rastvaraju zaprljanja koja se sastoje od belančevina.

Kod malo zaprljanog veša nije potrebno koristiti pretpranje.

Glavno pranje.

Tokom glavnog pranja odvija se osnovni proces pranja. Vrhunskom kombinacijom temperature, hemije, mehanike i vremena obezbeđeno je optimalno dejstvo sadržaja deterdženta.

Tokom glavnog pranja na raspolaganju je manje vode nego kod predpranja. Kako bi se obezbedilo dovoljno navlaživanje kompletnog veša potrebno je da se ispravno napuni bubanj.

Ispravno punjenje mašine predstavlja važnu osnovu za dobre rezultate pranja.

Ispiranje.

Ispiranje se odvija najčešće u 3 koraka i pretežno služi za to da se veš nakon pranja ispere i time uklone ostaci zaprljanja iz veša. Nakon svakog ispiranja se veš centrifugira kako bi se zaprljanja i voda iscedili iz veša.

Za efektivno ispiranje kao i kod glavnog pranja potrebno je da se bubanj ispravno napuni. Ako je mašina prepunjena ostaće deo deterdženta koji može veš učiniti jako sivim i prljavim a i izazvati iritaciju kože.

Treći i zadnji korak ispiranja služi i za upotrebu „aditiva za veš“, npr. omekšivača i kiselih sredstava za pranje. Oba proizvoda ostaju na tkaninama i služe za to da veš učine da lepše prijana uz telo, da bude mekši i dobije lepši miris.

Kod ispiranja se ispiraju deterdženti i ostaci zaprljanja.

POZNAVANJE DETERDŽENATA

Zašto postoje toliko različitih vrsta deterdženata?

HAGLEITNER garantuje kvalitet deterdženata svojim sopstvenim istraživanjima i proizvodnjom.

Deterdženti su hemijske formulacije koje služe da poboljšaju nedovoljne osobine pranja vode. Njihov glavni zadatak je uklanjanje zaprljanja i fleka.

Ali pri tome ne smeju

- da oštećuju veš i mašinu,
- i da mogu da se koriste u različitim spoljašnjim uslovima (različite mašine, temperature, tvrdoća vode), a ne smeju
- negativno da utiču na životnu sredinu.

Univerzalni deterdžent.

Univerzalni deterdženti se pretežno koriste za beo veš. Izbeljivači i optički izbeljivači dovode kod šarenog veša do izmena boja i nastanka izbeljenih delova na vešu.

Univerzalni deterdženti su predviđeni za sve vrste vlakana, osim za vunu i svilu. Oni mogu da se koriste u temperaturnom opsegu od 20°C do 95°C i na osnovu svog velikog udela izbeljivača i optičkih izbeljivača veša mogu se pretežno

koristiti sa belim vešom. Kod stalnog korišćenja univerzalnih deterdženata sa vešom u boji dolazi do izmena boja i nastanka izbeljenih delova na vešu.

Deterdžent za šareni veš.

Deterdženti za veš u boji su predviđeni za sve vrste vlakana u boji, osim za vunu i svilu. Oni se mogu koristiti na svim temperaturama. Većina deterdženata za veš u boji imaju samo mali udeo izbeljivača i ne sadrže optičke izbeljivače. Kako bi se očuvao intenzitet boja i njihov sjaj deterdženti za pranje veša u boji sadrže specijalne dodatke, takozvana sredstva za negu boja i inhibitori prenosa boja. Tako da veš u boji

ostaje estetski očuvan. Nasuprot tome, upotreba deterdženta za veš u boji kod belog veša dovodi zbog nedostatka izbeljivača i optičkih izbeljivača, kod dugotrajnog korišćenja, do sive boje veša.

Deterdžent za veš u boji sadrži materija za negu boja i specijalne aktivne supstance koje sprečavaju prenošenje boja.

Deterdžent za osetljive tkanine/vunu.

Specijalno za vunu i svilu postoje deterdženti bez enzima, takozvani deterdženti za osetljive tkanine ili vunu. Zadatak enzima u uobičajenim univerzalnim deterdžentima, odn. deterdžentima za veš u boji je razgrađivanje belančevina – a pošto se vlakna životinjskog porekla, kao što su vuna i svila, sastoje od belančevina (proteina), onda bi najverovatnije enzimi napali i ta vlakna.

Univerzalni deterdženti se mogu koristiti na temperaturama do 40°C i sadrže specijalne supstance za negu. Oni osim toga sadrže visok procenat supstanci koje stvaraju penu koja prilikom pranja stvaraju zaštitni omot od jakih mehaničkih opterećenja. Zahvaljujući blage formule i zbog nekorišćenja izbeljivača deterdžent za pranje vune se ne preporučuje za upotrebu sa drugim vrstama vlakana.

Blaga formula štiti osetljiva vlakna vune i svile.

Specijalni deterdženti.

Osim gore naznačenih standardnih deterdženata postoje još i neki specijalni deterdženti za različite vrste namene: deterdženti za pranje zavesa, deterdženti za pranje perja i funkcionalne odeće, dezinfekcioni deterdženti, itd.

Njihov nazivi najčešće određuje i njihovu namenu i njihova funkcija je tačno prilagođena primeni. Često se ovi specijalni deterdženti mogu dobiti samo u specijalizovanim trgovinama.

POZNAVANJE DETERDŽENATA

Sadržaji i njihova funkcija.

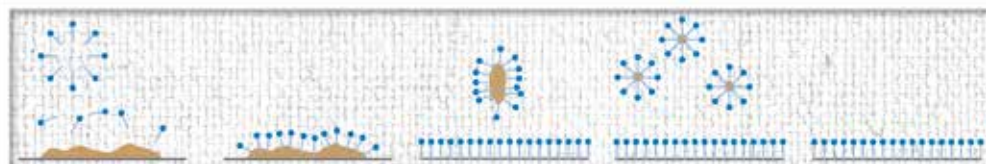
Kako bi ispunio svoju namenu deterdžent ima – manje ili više – sledeće sadržaje:

Tenzidi, aktivne supstance za pranje.

Tenzidi (aktivne supstance za pranje) predstavljaju glavni sadržaj deterdženta. Primarni zadatak tenzida je smanjenje površinskog napona vode. Time se

omogućava da se veš i zaprljanja dobro nakvase, a olakšava i skidanje masnih fleka.

Tenzidi se „probijaju“ u zaprljanja i tako ih odvajaju od tkanine. Tenzidi se ispiraju sa zaprljanjima.

1. Kvašenje

2. Obavijanje

3. Skidanje

4. Dispergovanje

5. Uklanjanje

Da li ste znali da je sapun najstariji poznati tenzid? Ali sapun se u modernim deterdžentima skoro više i ne koristi. Razlog tome je nastanak kalcijumovog sapuna, kada sapun dođe u kontakt sa kalcijumom. Za razliku od sapuna, kalcijumov sapun nema dejstvo pranja. Nasuprot tome kalcijumov sapun stvara sivilo i ostatke koje je nemoguće ukloniti vodom.

Alkalne baze.

Alkalne baze pretvaraju vodu u baze. Tako da je olakšano samo navlaživanje vlakana.

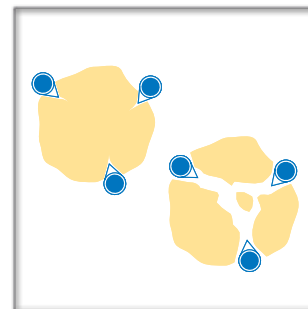
Alkalne baze („alkalnost“) su oni sadržaji u deterdžentima koji obezbeđuju da se pH vrednosti u procesu pranja poveća sa neutralne vrednosti na (pH = 7) na baznu vrednost (= 8-12). Tako da vlakna veša mogu dobro da nabubre i da se

bolje nakvase. Pored toga se zaprljanja disperguju (drže u lebdećem položaju), a masna zaprljanja se „sapunificiraju“.

Enzimi.

Enzimi u deterdžentima razgrađuju supstance samih zaprljanja (pre svega belančevine, skrob), tako što ih razgrađuju. Pri tome imaju dejstvo samo do maks. temperature od 60°C. Što znači da se

enzimi pretežno koriste kod pretpranja. Za razliku od svih ostalih sadržaja enzimi se mogu stalno koristiti, tako da su potrebne samo male količine

Enzimi razgrađuju supstance samih zaprljanja (pre svega belančevine, skrob)

Omekšivači vode.

Omekšivači vode sprečavaju stvaranje naslaga kamenca, to jest stvaranje naslaga kamenca na vešu ili delovima mašine. Pošto kamenac može da prouzrokuje velika oštećenja na mašini ili vešu potrebno je obavezno da se tačno dozira deterdžent, odn. omekšivač vode. I mali sloj kamenca od 0,4 mm može da ima kao posledicu uvećanje potrošnje energije za do 25 %! Kod veoma tvrde vode moguće je dodatno uz deterdžent koristiti i omekšivač vode.

Druga osobina omekšivača vode je dispergovanje čestica nečistoća. To znači da se već odvojene čestice nečistoća zadržavaju u oslobođenom stanju, kako se ne bi ponovo vezivale za veš.

Izbeljivači.

Izbeljivači štite od pigmentna zaprljanja u boji i izbeljuju iste - kao što sam naziv kaže. Razlikujemo pre svega izbeljivače na bazi hlora i na bazi kiseonika, pri čemu su izbeljivači na bazi kiseonika manje agresivni prilikom izbeljivanja. U deterdžentima za veš u boji se po pravilu koriste manje količine izbeljivača nego u

univerzalnim deterdžentima kako bi se sačuvala izvorna boja veša. Izbeljivači su aktivni na temperaturama od 60 °C, ali se uz pomoć „aktivatora izbeljivača“ aktiviraju već i na 30 - 40 °C.

Izbeljivači deluju na zaprljanja u boji. Deterdženti za veš u boji sadrže manje količine izbeljivača kako bi se zaštitila boja vlakana.

Sredstva za optičku belinu veša.

Optičke izbeljivače sadrže samo univerzalni deterdženti i čine veš da izgleda belji. Ovi optički izbeljivači se prijanjaju uz veš i reflektuju za nas inače nevidljive ultraljubičaste talase kao ljubičasto-plavu boju svetlosti. Ovaj plavi ton čini da

nam veš izgleda belji i prekriva moguće postojeće sive i žute tonove na vešu.

Pomoćne supstance.

Pod terminom pomoćne supstance se podrazumevaju svi sadržaji koji ne doprinose neposredno uklanjanju nečistoća, već ispunjavaju druge zadatke. Pri tom se na primer radi o supstancama parfema koje obezbeđuju svežinu veša i zaštitnih materija kao što su inhibitori

korozije, koji sprečavaju boju sivila veša, prenosa boje, komponentama za zaštitu vlakana i komponentama za zaštitu boje. One su sadržane u različitim količinama kod različitih tipova deterdžentata.

TOK PRANJA VEŠA

Na šta treba obratiti pažnju?

Kako bi se postigao dobar rezultat pranja potrebno je da se pridržavate različitih saveta i trikova. Samo na taj način

možete da obezbedite sjaj i čistoću Vašeg veša.

ŠTA JE SINEROV KRUG?

Dobio je ime po hemičaru dr Sinner označava sinerov krug koji čini zbir svih pojedinačnih komponenti kao što su hemija, temperatura, mehanika, a taj zbir mora uvek da iznosi 1. Ako se npr. u procesu pranja smanjuje temperatura, potrebno je da se nedostajajući udeo nadoknadi drugom komponentom – u tom slučaju se najčešće nadoknađuje hemijskom komponentom, jer su komponente vreme i mehanika kod mašine za pranje veša relativno tačno predefinisani. Na sreću deterdženti postaju sve efikasniji i prema tome mogu da kompenzuju udeo koji nedostaje bez većih količina doziranja deterdženta.

Optimalni rezultati pranja zahtevaju vrhunsku sinergiju deterdženta (hemije), temperature, mehanike (veš mašine) i vremena.

Ispravno sortiranje.

Po pravilu potrebno je da se Veš sortira prema boji, stepenu zaprljanja i simbolu načina pranja na etiketi kako bi se na taj način odabrali odgovarajući deterdženti i temperature.

- Svetli i tamni veš potrebno je uvek prati odvojeno kako bi se sprečilo da dođe do prenosa boje.
- Jako zaprljan veš potrebno je po pravilu prati odvojeno od ostalog veša. Time se sprečava prenos zaprljanja tokom pranja i smanjuje količina doziranja deterdženta.

Veš se odvaja na sledeći način:

- svetli i tamni
- stepen zaprljanosti
- na osnovu simbola načina pranja na etiketi

Ispravan predtretman/priprema.

- Zatvorite patent zatvarače
- Izvnite osetljiv tekstil - „s leva na desno“!
- Tretirajte fleke što je hitnije moguće - vidi savete u vezi fleka.
- Ispraznite džepove (npr. izvadite mara-mice, hemijske olovke itd.) i odstranite strane predmet (čičkalice, pribor za jelo, salvete kod pranja stolnjaka.)

Veš je potrebno pripremiti na sledeći način:

- zatvoriti patent zatvarače
- prati s leva na desno
- fleke tretirajte što hitnije moguće

Da li ste znali da mikrofiber vlakna, ako se peru zajedno sa pamukom, vezuju trunje i da se time smanjuje efikasnost pranja. Zbog toga je potrebno da uvek pažljivo odvojite mikrovlakna i pamuk ili da stavite mikrovlakna u džak sa sitnom mrežom.

Ispravno punjenje mašine.

Kod punjenja mašine treba

obratiti pažnju na sledeće:

- napuniti samo 2/3

- ne uguravati silom

je najvažniji korak odlične rezultate pranja. Optimalno punjenje znači da:

- Jednoslojni veš kao što su posteljine i stolnjaci. Potrebno je da postoji slobodan prostor širine podignute šake između unutrašnje strane bubnja.
- Frotirni veš: usisava mnogo tečnosti pa prema bubanj ne bi smeo da sa punim više od 2/3.
- Što je veš osetljiviji, bubanj treba manje napuniti.

Kod osetljivih tekstila tečnost u bubnju služi i kao vodeni jastuk koji amortizuje mehaničke pokrete - tako da veš pada mekano uz efekat amortizacije vode. Time se on štiti od oštećivanja.

Pravilno punjenje pomaže u procesu ispiranja. Ispiraju se ostaci deterdženta

i prljavštine i sprečavaju se posledični efekti kao što su veš koji grebe, povećano stvaranje trunja, pa sve do iritacije kože od ostataka deterdženta.

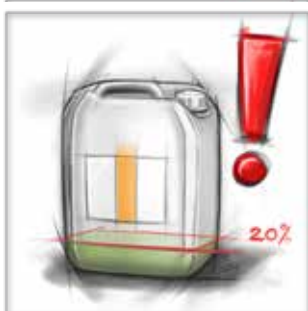
Pravilno punjenje može i da spreči oštećivanje veša, npr. nastanak svetlih traka. Npr. „izbeljene pruge“ kod farmerica ili aplikacija itd.

A pravilno punjenje štiti i mašinu od oštećivanja.

Potpuno automatske stanice za doziranje uvek isporučuju odgovarajuću količinu hemikalija, produžavaju vek trajanja mašine i time štede novac.

Obratite pažnju na preporuke u vezi doziranja

Obratite pažnju na nivo napunjenosti

Ispravno doziranje.

Kod ručnog doziranja mora se tačno obratiti pažnja na preporuke u vezi doziranja. Ono se mora tačno uskladiti sa stepenom zaprljanja i tvrdoćom vode. Ako se ne poštuju preporuke u vezi doziranja mogu da nastanu dalekosežne posledice:

Nedovoljna količina deterdženta može da dovede do

- tvrdog, sivog veša koji grebe, jer ostaci prljavštine nisu ispravno uklonjeni i došlo je do stvaranja naslaga kamenca na vešu i u mašini.
- fleke koje ne mogu da se uklone, jer su „pranjem dubinski zapekle“, a onda ih je veoma teško ukloniti.
- takozvane masne kuglice. To su zapr-

ljanja koja sadrže masti koje su počele da se otpuštaju ali se nisu odvojile i koje ostaju na tkanini u obliku malih, crnih kuglica.

- kamenac na grejačima, jer nije došlo do dovoljnog vezivanja kamenca u vodi. I sloj kamenca od 0,4 mm može da ima kao posledicu uvećanje potrošnje energije za do 25 %!

Predoziranje deterdženta izaziva

- iritacije na koži i alergije zbog kontakta sa preostalim deterdžentom.
- kruti veš.
- stvaranje previše pene u mašini.

Na kraju krajeva pogrešno doziranje de-

terdženta može da ima negativan uticaj na optimalnu vrednost za novac i pri tome šteti životnoj sredini.

Ako se deterđent dozira putem automatskog sistema za doziranje važno je obratiti pažnju na nivo u sudu i po potrebi zameniti kanistar. Pri tome je potrebno

obratiti posebnu pažnju na stari i novi kanistar, odn. na etiketu i usisniku. Ako se uključi pogrešan proizvod posledice mogu biti nastanak oštećenja na vešu i mašini.

Zamena kanistra

Ispravno pranje.

Kod pranja moraju se poštovati tri tačke:

- Postupak pranja ne sme da se prekida tokom pranja.
- Potrebno je sačekati da se obave sva ispiranja i mašina ne sme da se otvara pre vreme.
- Veš ne treba ostavljati da stoji mokar, već je potrebno da sa dalje obrađuje

(suši ili kači radi sušenja). Time sprečavate nastanak buđi (postoji opasnost od stvaranja malih sivih fleka od buđi, veličine čiode, na vešu. Kao svaka vrsta buđi i ova je loša za zdravlje).

Kod pranja obratite pažnju na sledeće:

- ne prekidati pranje
- ne ostavljati da leži mokar veš

Poslovi u vezi održavanja.

Nakon završetka procesa pranja potrebno je da se ne zatvaraju vrata mašine – kod ručnog doziranja – fioka za deterđent. Samo na taj način je moguće da se unutrašnja strana mašine osuši na odgovarajući način. Kako bi se sprečilo da dođe do prenošenja prljavštine potrebno je pored ostalog da se mašina održava čistom, a pri tome treba obratiti posebnu pažnju na vrata i delove oko vrata mašine.

Ako se veš dezinfikuje u mašini potrebno je i da se vrata mašine i površina oko njih dezinfikuju, jer u suprotnom postoji

opasnost da kod vađenja veša iz mašine dođe do unakrsne kontaminacije. Pore toga, takođe je potrebno da se sudovi u kojima je bio veš (korpe za veš itd.) dezinfikuju na odgovarajući način.

Preporučuje se da se nakon svakog pranja očisti unutrašnjost bubnja i da se proverí da li ima stranih tela koji bi mogli kod sledećeg pranja da dovedu do oštećivanja veša ili mašine.

Nakon svakog pranja obratite pažnju na sledeće:

- ostaviti otvorena vrata mašine
- održavati mašinu čistom
- očistiti unutrašnjost bubnja

FLEKE –

saveti i trikovi.

Fleke su vidljiva zaprljanja koja prevazilaze normalna zaprljanja i koje se ne mogu ukloniti kod prvog pranja. One mogu da nastanu bilo gde. I naravno da je najčešće u pitanju vidljivi deo posteljine, novi stolnjak i omiljeni komad odeće. Na sreću imamo nekoliko dobrih saveta i trikova kako na jednostavan i efikasan način ukloniti fleke na dotičnoj tkanini.

Normalno je da nakon pranja na tkanini ostane između 3 do 6 % fleke. Za ove vrste fleka potrebno je da se koriste specijalne metode za uklanjanje fleka koje ćemo Vam u nastavku opisati.

Da li ste znali da u 100 kg veša ima 1,8 do 4 kg prljavštine? Ova prljavština se najčešće sastoji od pigmentata kao što su prašina ili čađ, masti ili ulja, od proteina kao što je krv, mleko itd., od fleka koje sadrže tanin npr. od čaja, vina, voća itd, zaprljanja koje sadrže ugljene hidrate (skrob) i zaprljanja koja se rastvaraju u vodi (soli, šećer). Za uklanjanje svih ovih vrsta zaprljanja potrebne su različite hemijske supstance – zbog toga su deterdženti kompleksna jedinjenja različitih sadržaja.

Uopšteno.

Što duže fleka ostane na tkanini to je teže da se ukloni. Zbog toga je potrebno da se dotični komad veša odmah skloni sa strane i što brže moguće tretira.

Ako postoji mogućnost da se taj komad veša odmah pere, onda u tom slučaju određene mere „prve pomoći“ mogu da olakšaju kasnije uklanjanje fleke: Osušite odmah fleku temeljno tapkanjem suvom, mekom krpom za jednokratnu upotrebu – što je tkanina osetljivija budete pažljiviji.

Ali PAŽNJA: Nikada nemojte trljati! Postoji opasnost da se trljanjem ošteti tkanina i da fleka prodre još dublje u tkaninu. Često je i od pomoći da se fleka jednostavno ispere vodom ili sapunicom kako bi se uklonile grube nečistoće. Ali i pri tome treba obratiti pažnju na sledeće: nikada ne treba koristiti vrelu vodu jer neke vrste fleka mogu da zapeknu u tkanini. Optimalno je kada koristite hladnu ili u najmanju ruku mlaku vodu.

PAŽNJA: Prilikom uklanjanja fleka, nemojte nikada da ih trljate ili da koristite vrelu vodu.

Na šta treba obratiti pažnju kod uklanjanja fleka.

Pre uklanjanja fleke potrebno je pronaći informacije o vrsti i o vlaknima tekstila. Molimo vas obratite posebnu pažnju na simbole načina pranja na etiketi. Oni Vas informišu o tome da li je dozvoljeno koristiti izbeljivače i na kojoj temperaturi je dozvoljeno tretiranje odgovarajućeg komada veša. Beli pamuk se mora drugačije tretirati od vune u boji ili svile!

U slučaju nedoumice preporučujemo da obavite test po pitanju postojanosti boje: Postavite na neprimetnom mestu ispod tkanine (za testiranje) parče druge tkanine i isprobajte sredstvo za uklanjanje fleka. Sačekajte neko vreme da ono počne da deluje i isperite ga nakon toga. Ako nakon što se komad veša osuši ne ostanu vidljivi tragovi (promene u boji/na tkanini), onda možete da koristite odgovarajuće sredstvo za uklanjanje fleka.

Uopšteno važi: Što je tamniji i osetljiviji tekstil to je potrebno koristiti blaža sredstva! Ako se koristi neodgovarajuće sredstvo za uklanjanje fleka ili ako se ne pridržavate preporuka u vezi primene i delovanja, postoji opasnost da dođe do trajnog oštećivanja tkanine u vidu mesta

koja su izbledela ili postala krta.

Najvažnije za uspeh tretmana su temperatura i dužina primene: Mnoga sredstva za uklanjanje fleka su bezopasna kod primene sa hladnom ili mlakom vodom, međutim, kod primene na većim temperaturama imaju agresivno dejstvo. Molimo Vas da obavezno obratite pažnju na maksimalne temperature za primenu sredstva za uklanjanje fleka!

Pored toga mnoga sredstva za uklanjanje fleka postaju agresivna tek nakon dužeg vremena dejstva. I na ovom mestu obratiti pažnju na sledeće: Obavezno se pridržavajte navedenog vremena dejstva!

Pametnije je da se metoda za uklanjanje fleka primeni po drugi put, nego jednom pogrešno i time da se uništi komad veša!

Kod uklanjanja fleka obavezno se kod primene mera navodite preporukama za održavanje dotičnog veša.

Najvažniju informaciju o poreklu fleke možemo da dobijemo na osnovu njenog mirisa.

Koje vrste fleka postoje i šta treba uraditi?

Ako je fleka pravilno osušena tapkanjem, odn. ako je isprana vodom, odn. ako se fleka još uvek vidi nakon pranja, potrebno je da se ista tretira odvojeno.

JU zavisnosti od vrste fleke koriste se različita sredstva kako bi se fleka uklonila. Što je fleka vidljivija, odn. što je moguće lakše da se odredi njenog poreklo, to je lakše izabrati odgovarajuće sredstvo. Na žalost nije uvek moguće lako odrediti vrstu fleke. Položaj fleke može da nam na primer da objašnjenje o njenom uzroku - žute ivice ispod pazuha na košulji nas upućuju npr. na to da se najverovatnije radi o flekama od

znoja. Pored toga i dodiranjem možemo da dođemo do važnih informacija: krv i belančevine stvaraju tvrdnu koru, a fleke od ulja ostaju meke. A i boja fleke može da nam pruži mnogo informacija o poreklu fleke i po pitanju izbora sredstva za uklanjanje fleka: smeđe-žute fleke mogu da potiču npr. od voća, kafe, čaja, senfa itd., a plave fleke su često poreklom od mastila, tuša ili hemijskih olovki. Međutim, najvažnije informacije o poreklu fleke možemo da dobijemo na osnovu njenog mirisa.

Poznate/vidljive fleke:

Fleke se tek onda raspoređuju po kategorijama nakon čega sledi izbor sredstva za uklanjanje fleka.

- 1) ove fleke se mogu ukloniti sredstvom koji sadrže izbeljivače (npr.: so za fleke).
- 2) Ove fleke se mogu ukloniti sredstvom koji sadrže enzime. So za fleke i univerzalni deterdženti sadrže enzime. **PAŽNJA:** Obavezno isprati hladnom vodom!

- 3) ove fleke se mogu ukloniti sredstvom koji sadrže tenzide ili rastvarače. Tenzidi i rastvarači su sadržani u mnogim standardnim sprejevima za fleke ili uslovljeno i u tečnim deterdžentima.

Ako ste konačno sa sigurnošću identifikovali vrstu fleke potrebno je da koristite odgovarajuće sredstvo po uputstvima proizvođača i nakon toga da operete dotični komad veša na uobičajeni način kako bi uklonili fleku.

Fleke koje sadrže belančevine obavezno isprati hladnom vodom!

Pravilno postupanje kod fleka nepoznatog/mešanog porekla:

Često nije moguće tačno odrediti u kojim vrstama fleka se radi ili se radi o ostacima od već opranog veša. Odnosno da li se fleka sastoji od različitih vrsta fleka (npr.: sosovi, kafa sa mlekom: sastoje se često od masti, belančevina

i supstanci koje se mogu izbeliti). Zbog toga postoji određeni redosled primene sredstava za uklanjanje fleka kako bi se postigao najbolji učinak:

- 1) **voda:** Mnoge fleke mogu da se uklone samim ispiranjem sa maksimalno mlakom vodom. Ako to ne pomogne, kao sledeće se koriste
- 2) **enzimi:** Jednostavno rastvorite malo deterdženta ili so za fleke u hladnoj ili mlakoj vodi, potopite veš u taj rastvor ili jednostavno nasipite taj rastvor direktno na veš. Sačekajte bar 20 minuta da deluje, bolje 2 sata, i nakon toga ga isperite. Ako fleka i dalje nije uklonjena koristi se
- 3) **rastvarač fleka:** Tretirajte fleku prema uputstvu proizvođača rastvarača fleka, sačekajte da počne da deluje i nakon toga sledi ispiranje. Ako je fleka i dalje vidljiva koristi se
- 4) **izbeljivač:** I kod ovog sredstva morate da se pridržavate uputstva proizvođača. Ili pomešajte univerzalni deterdžent ili so za fleke sa vodom i nanosite pastu na fleku. Nakon bar 10 minuta dejstva (bolje 2 sata) isperite ga dobro. Ako fleka i dalje nije uklonjena možda će pomoći
- 5) **kiselina:** Mnoge fleke mogu da se uklone samo pomoću kiseline. Nekada je samo dovoljno da se fleka nakaplje limunskom kiselinom ili sirćetom, da se sačeka dejstvo 10 minuta (bolje najmanje 2 sata) i nakon toga dobro ispere.

VAŽNO: Nije moguće ukloniti svaku fleku. U principu važi: Što je fleka starija, više puta oprana na visokim temperaturama to je fleka više zapečena u tkanini i nije je moguće više ukloniti! Ponekada je jedini izlaz koristiti makaze za uklanjanje fleka.

Nakon svakog tretiranja fleka potrebno je da se veš dobro ispere. Takođe se preporučuje da se obavi jedno pranje u mašini kako se neutralisali mogući ostaci.

Najbolja sredstva protiv fleka možete da nađete u našem leksikonu fleka na www.hagleitner.com

Pregled čestih fleka.

Fleke od krvi

Sveže fleke krvi potrebno je odmah isprati hladnom (!) (slanom) vodom. Nakon tog ostavite veš 2 sata ili preko noći u kupku sa enzimima (havon ACTIVE/havon PERFECT) i nakon toga ga operite kao uobičajeno. Na komadima veša od vune i svile premažite vlažnim škrobom odgovarajuće mesta i onda ih lagano iščetkajte.

Kari

Tvr dokorna, žuta boju iz karija, kurkumin, se najlakše uklanja ako se veš odmah potopi u kupku sa izbeljivačem/solju za fleke (havon POWER, havon ACTIVE) i sačeka (oko 2 sata ili celu noć) i nakon toga opere na uobičajeni način u mašini. Alternativno je moguće da se veš koji je otporan na hlor u kupki sa havon CHLOR TABS. Nakon toga oprati na uobičajeni način.

Fleke od voća

Fleke od voća i sokova od povrća se najlakše uklanjaju ako se veš odmah potopi u kupku sa izbeljivačem/solju za fleke (havon POWER, havon ACTIVE) i sačeka (oko 2 sata ili celu noć) i nakon toga opere na uobičajeni način u mašini.

Alternativno je moguće pokapati fleku sa malo soka od limuna i sačekati da deluje i nakon toga pažljivo isprati sa gaziranom mineralnom vodom. Nakon toga oprati na uobičajeni način.

Masne fleke

Naprskajte veš sprejom koji rastvara masti (havon FS), sačekajte 15 minuta da deluje i nakon toga veš operite na uobičajeni način u veš mašini. Alternativno je moguće veš potopiti u vodi i rastvaraču (havon V8) i nakon toga oprati na uobičajeni način.

Krema za cipele

Naprskajte veš sprejom koji rastvara masti (havon FS) ili rastvaračem (havon V8), sačekajte 15 minuta da deluje i nakon toga operite veš na uobičajeni način u veš mašini. Mogući preostali ostaci od boje moraju odmah da se potope u kupku sa izbeljivačem/solju za fleke (havon POWER, havon ACTIVE) i sačekati (oko 2 sata ili celu noć) i nakon toga oprati na uobičajeni način u mašini.

Hemijske olovke

Fleke od hemijske olovke mogu da se uklone na sledeći način: potrebno je naneti i lagano utrljati nerazređeni havon V8 rastvarač pomoću meke četke ili sundera. Sačekajte oko 15 minuta da deluje i nakon toga oprati na uobičajeni način. Po potrebi ponoviti. Alternativno možete da naprskajte fleku sprejom za kosu i nakon 20 minuta dejstva isprati pomoću razređenog sirćeta u vodi. Nakon toga oprati na uobičajeni način.

Fleke od izmeta ili inkontinencije (urina)

Fleke od izmeta ili inkontinencije (urina) moguće je najlakše ukloniti tako što prvo treba ukloniti grubu prijavštinu i nakon toga veš potopiti u kupku sa havon ACTIVE (oko 2 sati ili preko noći). Nakon toga oprati na uobičajeni način.

Fleke od korozije

Kod fleka od korozije veš tretirati na kiselinom na sledeći način: 10% rastvor sredstva za skidanje kamenca (pomešati 100 ml ecosol ENTKALKER sa 1 l mlake vode) naprskati na fleku ili potopiti u taj rastvor, sačekati da malo deluje i veš nakon toga oprati na uobičajeni način. Alternativno moguće je nakapati sok od limuna na fleku od korozije i sačekati da deluje i nakon toga oprati na uobičajeni način.

Karmin

Naprskajte veš sprejom koji rastvara masti (havon FS) ili rastvaračem (havon V8), sačekajte 15 minuta da deluje i nakon toga operite veš na uobičajeni način u veš mašini. Mogući preostali ostaci od boje moraju odmah da se potope u kupku sa izbeljivačem/solju za fleke (havon POWER, havon ACTIVE) i sačekati (oko 2 sata ili celu noć) i nakon toga oprati na uobičajeni način u mašini.

Buđ

Fleke od buđi se skidaju kada se veš potopi oko sat vremena u kupku sa havon POWER izbeljivačem i nakon toga opere na temperaturi ne manjoj od 60°C (sa havon PERFECT).

Ulje od semena bundeve

Sunčeva svetlost čini čuda protiv fleka od ulja od semena bundeve. Jednostavno ostavite veš nakon pranja nekoliko sati da stoji na suncu. Po potrebi ponovite to nekoliko dana za redom. Nakon toga oprati na uobičajeni način.

Fleke od kafe

Veš sa flekama od kafe mora odmah da se potopi u kupku sa havon ACTIVE solju protiv fleka (oko 2 sata ili celu noć) i nakon toga oprati na uobičajeni način u mašini. Alternativno moguće je pokušati fleku isprati slanom vodom ili limunskom kiselinom i nakon toga veš oprati na uobičajeni način.

Vosak od sveća

Prvo pažljivo ostružite velike fleke voska. Nakon toga postavite upijajuću hartiju ili kuhinjsku krpu na materijal kako bi „izvukli“ fleku. Nakon toga naprskajte dotično mesto sa flekom sa havon FS sprejom za fleke ili havon V8 rastvaračem za masti, sačekajte da isti deluju 15 minuta i nakon toga perite na uobičajeni način.

OZNAKE ZA ODRŽAVANJE TEKSTILA

Znak kvaliteta i simboli za vlakna.

Pamuk

univerzalni deterdžent, deterdžent za šareni veš

univerzalni deterdžent, deterdžent za šareni veš

Veštačka vlakna

u zavisnosti od vrste vlakana: Univerzalni deterdženti, deterdženti za obojene i osetljive tkanine

Svila

univerzalni deterdžent bez enzima, deterdžent za osetljive tkanine

Vuna

univerzalni deterdžent bez enzima, deterdžent za osetljive tkanine

Objašnjenje simbola načina pranja.

Pranje

Simbol za pranje veša na etiketi (lavor za veš) se odnosi na mašinsko i na ručno pranje. Broj u lavoru za veš označava preporučenu temperaturu pranja u stepenima celzijusa koja na sme da se prekorači. Ako se ispod simbola sa lavorom nalaze jedna ili više crtica onda te crtice označavaju tip vlakana, koje u zavisnosti od njihovog broja označavaju blago do veoma blago pranje, npr. kod vune.

Tekstil sa takvom oznakom ne sme da se pere.

Tekstil može samo ručno da se pere na temperaturama od 30°C do 40°C.

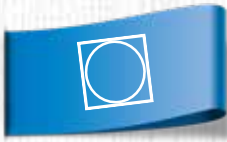
Tekstil mora da se pere sa normalnim programom pranja sa maks. navedenom temperaturom.

Tekstil mora da se pere sa programom pranja za osetljiv veš sa maks. navedenom temperaturom.

Tekstil mora da se pere sa specijalnom pranja za osetljiv veš sa maks. navedenom temperaturom.

Sušenje

Tačke na bubnju/sistemu sušenja označavaju stepen sušenja koji ne sme da se prekorači. Ako na etiketi sa oznakom načina pranja ne postoji naznaka u vezi stepena sušenja potrebno je kao orijentir uzeti dozvoljenu temperaturu pranja i peglanja. Što je veš manje osetljiv, manji su uslovi za sušenje u mašini za sušenje veša.

Veš nije dozvoljeno sušiti u mašini za sušenje veša.

Normalno sušenje sa normalnim termičkim tretiranjem.

Blago sušenje veša sa smanjenim termičkim tretiranjem.

Peglanje

Tačke na pegli označavaju temperaturni opseg koji ne sme da se prekorači kod peglanja peglom ili mašinom za peglanje. Temperatura peglanja mora da je prilagođena materijalu tekstila.

Tekstili koji su označeni ovim simbolom ne smeju da se peglaju jer postoji opasnost da dođe do nepopravljivih oštećenja na tekstilu.

Tekstil peglati na maks. 110°C, u slučaju krajnjih potreba staviti krpu između ili peglati sa leva na desno. Ne koristiti paru, pogodno za poliamid, poliakril, i acetat.

Tekstil peglati na maks. 150 °C, dozvoljeno je korišćenje pare, podesno za vunu, svilu, poliester, viskozu.

Tekstil peglati na maks. 200 °C ,podesno za pamuk i lan.

Beljenje

Trougao označava da je dozvoljeno beljenje. Dozvoljena je upotreba izbeljivača sa kiseonikom i hlorom. Standardni deterdženti koje možete da nabavite u trgovinama ne sadrže hlor, ali sadrže kiseonik za izbeljivanje.

Ako je precrtan trougao onda nije dozvoljeno koristiti izbeljivače.

Osenčani trougao označava da je dozvoljeno koristiti samo izbeljivače sa kiseonikom, ali ne i izbeljivače sa hlorom.

Ako u trouglu postoji oznaka CL (skraćeniica za hlor) onda je izričito dozvoljen izbeljivač sa hlorom.

Ostali simboli u vezi održavanja.

Krug označava mogućnosti za hemijsko čišćenje. Slova u krugu su namenjeni stručnim licima i daju informacije o dozvoljenoj primeni određenih rastvarača.

Nije dozvoljeno hemijsko čišćenje tekstila.

Nije dozvoljeno mokro pranje.

**HAGLEITNER HYGIENE
SRBIJA d.o.o.**

Vojvođanska br. 387
11271 Surčin
Srbija

Tel. +381 11 4142770
Fax +381 11 2261303

beograd@hagleitner.com

**HAGLEITNER HYGIENE
BiH d.o.o.**

Ul. Kninska bb
74400 Derventa
Bosna i Hercegovina

Tel. +387 53 315 048
Fax +387 53 315 096

derventa@hagleitner.ba

www.hagleitner.com